

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2008 m. gegužės 19 d. Nr. PA-P-33-5-6
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus Kęstučio Širvaičio
2007-05-31 pavedimą Nr. P-33-5

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Irena Tubelienė (grupės vadovė)
Vidutė Kanapeckienė

Auditas pradėtas 2007-05-31
Auditas baigtas 2008-05-19

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai ir išvados	6
2. Pažanga šalinant nustatytus trūkumus	8

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus 2007 m. gegužės 31 d. pavedimu Nr. P-33-5 atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Irena Tubelienė ir Vidutė Kanapeckienė.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti susijusias su valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui planavimu ir panaudojimu įvykusias ūkines operacijas ir įvykius, jų parodymą finansinėse ir kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių ir priimtų sprendimų, susijusių su specialių tikslinių dotacijų ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą.

Kupiškio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) adresas: Vytauto g. 2, 40115 Kupiškis. Identifikavimo kodas – 111100818.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo iki 2007 m. balandžio 11 d. meras Leonas Apšega nuo 2007 m. balandžio 12 d. – meras Jonas Jarutis, savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) – direktorius Žilvinas Aukštikalnis, Finansų ir biudžeto skyriui – vedėja Nijolė Jaruševičienė.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl valstybės biudžeto projekto ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2007 metų Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus, Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti, Savivaldybės biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaitas (formas Nr. B-11 metinė¹, Nr. B-13 metinė, Nr. B-14 metinė, Nr. B-15 metinė), apie valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų kapitalo investicijoms finansuoti, valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir mokinio krepšeliui finansuoti, savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiamo audito išvadoje.

¹ Forma Nr. B-11 metinė, 5, 6, 7 skiltys.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituotos 2007 metų ataskaitos dėl valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui:

- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaita (forma Nr. B-11 metinė²);
- Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13 metinė);
- Biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaita (forma Nr. B-14 metinė);
- Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-15 metinė).

Savivaldybei Lietuvos Respublikos 2007 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu³ buvo patvirtinta 5 536,6 tūkst. Lt valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 3 110,0 tūkst. Lt – valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti ir 12 192,0 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti specialių tikslinių dotacijų lėšų. Be to, kai mokiniai pereina iš vienos savivaldybės finansuojamos mokyklos į kitos savivaldybės finansuojamą mokyklą, Savivaldybė mokinio krepšelio lėšų gavo 7,3 tūkst. Lt daugiau negu perdavė. 2007 metais valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti padaryta 4 830,5 tūkst. Lt kasinių išlaidų, valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti – 3 110,0 tūkst. Lt ir mokinio krepšeliui finansuoti – 12 195,8 tūkst. Lt.

Savivaldybės taryba bendroms savivaldybės biudžeto reikmėms ir kitai socialinei paramai finansuoti teisės aktų nustatyta tvarka perskirstė 670,7 tūkst. Lt specialios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų valstybinėms funkcijoms atlikti, o 53,0 tūkst. Lt specialios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų mokinio krepšeliui finansuoti, perskirstė kitoms mokymo reikmėms. Savivaldybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁴ 32 str. 3 d., metų pabaigoje likusias nepanaudotas 35 401 Lt specialios tikslinės dotacijos lėšas, skirtas valstybinėms funkcijoms atlikti, ir 3 510 Lt specialios tikslinės dotacijos lėšas, skirtas mokinio krepšeliui finansuoti, grąžino į valstybės biudžetą.

² Forma Nr. B-11 metinė, 5, 6, 7 skiltys.

³ Lietuvos Respublikos 2007 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2006-12-07, Nr. X-963.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430.

Auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais⁵ ir pagal Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjo patvirtintą planą.

Remiantis surinkta informacija apie savivaldybės veiklos ypatumus, išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, kapitalo investicijoms ir mokinio krepšeliui finansuoti rodiklius bei šių išlaidų apskaitos tvarką, buvo iširta vidaus kontrolės aplinka ir administracijos numatytos kontrolės procedūros, nustatyta, ar jos buvo veiksmingos ir nuoseklios per visą audituojamąjį laikotarpį. Atlikta rizikos analizė, įvertinti rizikos veiksniai ir nustatytas jų galimas poveikis finansinėms ataskaitoms. Atsižvelgdami į tai, kad savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų įstaigose dėl mažo darbuotojų skaičiaus negalima tinkamai atskirti jų pareigų, audito įrodymus audito išvadai dėl audituojamų ataskaitų surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras šiose srityse: išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti, išlaidų priešgaisrinių tarnybų organizavimui, išlaidų kompensacijų (būsto šildymo, šaltam bei nuotekoms ir karštam vandeniui išlaidų) skaičiavimui ir mokėjimui, išlaidų socialinei paramai mokiniams už įsigytus produktus ir išlaidų Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti.

Išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti audito procedūros atliktos savivaldybės įstaigose: Kupos pradinėje mokykloje (Krantinės g. 24, Kupiškis), Skapiškio vidurinėje mokykloje (Mokyklos g. 5, Skapiškis, Kupiškio r.), Subačiaus gimnazijoje (Aukštaičių a. 10, Subačius, Kupiškio r.) ir Lauryno Stuokos - Gucevičiaus gimnazijoje (Vytauto g. 21, Kupiškis).

Išlaidų priešgaisrinių tarnybų organizavimui audito procedūros atliktos savivaldybės įstaigoje – Kupiškio rajono savivaldybės Priešgaisrinėje tarnyboje (S. Dariaus ir S. Girėno g. 12A, Kupiškis).

Išlaidų kompensacijų (būsto šildymo, šaltam bei nuotekoms ir karštam vandeniui išlaidų) skaičiavimui ir mokėjimui audito procedūros atliktos savivaldybės Administracijoje ir Administracijos socialinės paramos skyriuje.

Išlaidų socialinei paramai mokiniams už įsigytus produktus audito procedūros atliktos savivaldybės įstaigose: Kupos pradinėje mokykloje (Krantinės g. 24, Kupiškis), Alizavos pagrindinėje mokykloje (Berželių g. 12, Alizava, Kupiškio r.), Povilo Matulionio vidurinėje mokykloje (Jaunimo g. 2, Kupiškis) ir Subačiaus gimnazijoje (Aukštaičių a. 10, Subačius, Kupiškio r.).

Išlaidų Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti audito procedūros atliktos savivaldybės Administracijoje ir savivaldybės įstaigose: Kupiškio rajono

⁵Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

savivaldybės kultūros centre (Gedimino g. 40, Kupiškis), Povilo Matulionio vidurinėje mokykloje (Jaunimo g. 2, Kupiškis).

Atliktas 2008 metų valstybės biudžeto lėšų poreikio valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti ir investiciniams projektams finansuoti planavimo teisėtumo vertinimas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai ir išvados

1. Kupiškio rajono savivaldybės Priešgaisrinė tarnyba (toliau – Priešgaisrinė tarnyba) su Kupiškio darbo birža 2007 metais buvo sudariusi Darbo įgūdžių įgijimo rėmimo sutartis. Vadovaujantis šiomis sutartimis darbo birža apmoka Vyriausybės patvirtintos minimalios mėnesinės algos dydžio subsidijas ir iš dalies kompensuoja darbo įgūdžių įgijimo tiesiogiai darbo vietoje organizavimo išlaidas. Priešgaisrinė tarnyba nesilaikė Darbo įgūdžių įgijimo rėmimo sąlygų ir tvarkos aprašo⁶ 14 punkto nuostatos, nes 2007 metais gauta 4 764 Lt subsidija sumažino tik darbo užmokesčio išlaidas, nors privalėjo tik 3 637 Lt sumažinti darbo užmokesčio išlaidas ir 1 127 Lt kompensuoti socialinio draudimo įmokas, apmokėtas iš lėšų, skirtų valstybinei funkcijai atlikti. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktos 1,1 tūkst. Lt sumažintos „Darbo užmokestis pinigais“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.1.1.1.1.1.) ir ta pačia suma padidintos „Socialinio draudimo įmokos“ (kodas 2.1.2.1.1.1) faktinės ir kasinės išlaidos.

Priešgaisrinė tarnyba nesilaikė Darbo įgūdžių įgijimo rėmimo sąlygų ir tvarkos aprašo 14 p. nuostatos, nes 2007 metais gauta 4 764 Lt subsidija sumažino tik darbo užmokesčio išlaidas, nors privalėjo tik 3 637 Lt sumažinti darbo užmokesčio išlaidas ir 1 127 Lt kompensuoti socialinio draudimo įmokas, apmokėtas iš lėšų, skirtų valstybinei funkcijai atlikti.

⁶ Darbo įgūdžių įgijimo rėmimo sąlygų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-07-31 įsakymu Nr. A1-219.

2. Priešgaisrinė tarnyba 2007 metais darbuotojams išmokėtas 1 638,20 Lt išeitines išmokas ir 4 350,00 Lt pašalpas esant sunkiai materialinei būklei, mirties ir kitais atvejais klaidingai priskyrė prie darbo užmokesčio išlaidų. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁷ 2.7.3 punkto nuostatas šios išlaidos turėjo būti priskirtos darbdavių socialinės paramos išlaidoms. Todėl Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktos 6,0 tūkst. Lt padidintos „Darbo užmokestis pinigais“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.1.1.1.1.1.) ir ta pačia suma sumažintos „Darbdavių socialinė parama pinigais“ (kodas 2.7.3.1.1.1) faktinės ir kasinės išlaidos.

Priešgaisrinė tarnyba nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos 2.7.3 p. nuostatos, nes 2007 metais darbuotojams išmokėtas 1 638,20 Lt išeitines išmokas ir 4 350,00 Lt pašalpas esant sunkiai materialinei būklei, mirties ir kitais atvejais klaidingai priskyrė prie darbo užmokesčio išlaidų.

Dėl 1 ir 2 p. minėtų priežasčių Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2 metinė) ir Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. B-15 metinė), valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijos „Priešgaisrinių tarnybų organizavimas“ yra pateiktos darbo užmokesčio – 4,9 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokų – 1,1 tūkst. Lt padidintos, o darbdavių socialinė parama pinigais – 6,0 tūkst. Lt sumažintos kasinės išlaidos.

3. Skapiškio vidurinė mokykla 2007 metais iš mokinio krepšelio lėšų mokytojams išmokėtas 18 317,64 Lt išeitines išmokas klaidingai priskyrė prie darbo užmokesčio išlaidų. Todėl Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktos 18,3 tūkst. Lt padidintos „Darbo užmokestis pinigais“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.1.1.1.1.1.) ir ta pačia suma sumažintos „Darbdavių socialinė parama pinigais“ (kodas 2.7.3.1.1.1) faktinės ir kasinės išlaidos. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁸ 2.7.3 punkto nuostatas šios išlaidos turėjo būti priskirtos darbdavių socialinės paramos išlaidoms.

⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-09-29 įsakymo Nr. 1K-280 redakcija) patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

⁸ Ten pat.

Skapiškio vidurinė mokykla nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos 2.7.3 p. nuostatos, nes 2007 metais iš mokinio krepšelio lėšų mokytojams išmokėtas 18 317,64 Lt išeities išmokas klaidingai priskyrė prie darbo užmokesčio išlaidų.

Dėl minėtos priežasties Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2 metinė) ir Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. B-13 metinė) yra pateiktos 18,3 tūkst. Lt padidintos darbo užmokesčio ir šia suma sumažintos darbdavių socialinė parama pinigais kasinės išlaidos.

2. Pažanga šalinant nustatytus trūkumus

Apie audito metu nustatytus trūkumus Priešgaisrinę tarnybą Valstybės kontrolė informavo 2008 m. kovo 13 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-21 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų“.

Priešgaisrinė tarnyba 2007 metais savivaldybės biudžeto asignavimus, skirtus priešgaisrinių tarnybų organizavimo funkcijai – 444,79 Lt, panaudojusi ne pagal Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos ir Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatas, audito metu grąžino į valstybės biudžetą. Priešgaisrinė tarnyba atliko darbo sutarčių pakeitimus, pašalindama Darbo kodekso 95 str. 3 d., 188 str. 2 d. nuostatos pažeidimą, kai atlyginimai buvo apskaičiuojami ir mokami einamojo mėnesio 27 d., neturint sutvarkyto apskaitos dokumento – darbo laiko apskaitos žiniaraščio, kuris yra pagrindas apskaičiuoti darbuotojams priklausančių darbo užmokesčių.

Priešgaisrinė tarnyba apie nustatytų klaidų, pažeidimų, neatitikimų ištaisymą informavo Valstybės kontrolę 2008 m. balandžio 14 d. raštu Nr. V4-30.

Apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus, naudojant skirtas valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui lėšas, tvarkant jų apskaitą ir nurodant finansinėse ataskaitose, taip pat planuojant jų poreikį, Valstybės kontrolė informavo Savivaldybę ir teikė jai rekomendacijas nustatytiems pažeidimams ir neatitikimams pašalinti:

- 2007 m. rugsėjo 18 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-74 „Dėl specialių tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui planavimo 2008 m. vertinimo“;
- 2007 m. lapkričio 15 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-89 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“;
- 2007 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-116 „Dėl 2007 m. trijų ketvirčių finansinių ataskaitų vertinimo“;
- 2008 m. gegužės 10 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-58 „Dėl atliktų audito procedūrų“.

Pažymėtina, kad Savivaldybė operatyviai reagavo į nustatytus neatitikimus. Buvo patikslinta nepanaudotų mokinio krepšeliui finansuoti lėšų, pasibaigus mokslo metams ir baigiantis kalendoriniams metams, naudojimo nuostata, neatitinkanti teisės aktų reikalavimų, patvirtintos savivaldybės švietimo įstaigų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo organizavimo ir finansavimo ir Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms pagal investicijų programoje numatytus projektus, planavimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos, ištaisyti neatitikimai tvarkant apskaitą.

Savivaldybė apie nustatytą klaidų, pažeidimų, neatitikimų ištaisymą informavo Valstybės kontrolę 2007 m. lapkričio 20 d. raštu Nr. S1-1444(9.10), 2007 m. gruodžio 13 d. raštu Nr. S1-1584(9.10) ir 2008 m. sausio 28 d. raštu Nr. S1-166(9.10).

Savivaldybės vadovai ir asignavimų valdytojai daro pažangą vykdydami audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalindami nustatytus trūkumus.

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Irena Tubelienė